

Fotoimtuvo triukšmų svorinių koeficientų priklausomybės

J. Anilionienė, R. Bajorūnaitė (KTU)

Šiuo metu visame pasaulyje plačiai naudojamos diskretinės optinio ryšio sistemos. Jas sudaro siųstuvas, optinis kabelis ir fotoimtuvas (*FI*). Pagrindinis ryšio sistemos kokybės rodiklis yra jos atsparumas triukšmams, matuojamas klaidos tikimybe. Optinėse ryšio sistemose svarbiausi yra fotodetektoriaus (*FD*) triukšmai. Jei kaip *FD* naudojamas griūtinis fotodiodas, tai atsiranda papildomi triukšmai, sąlygojami griūtinio dauginimo proceso.

Triukšmų galia *FI* išėjime [1]

$$E[n_{ir}^2(t)] = \frac{h\nu}{\eta} \cdot F_e(b_0 \cdot In_1 + b_{\max} \cdot (\Sigma_1 - In_1)) + \left(\frac{h\nu}{\eta}\right)^2 \cdot F_e \cdot \lambda_0 \cdot T \cdot In_2 + \left(\frac{h\nu}{e \cdot \eta \cdot G}\right)^2 \cdot \left(FD_1 \cdot T \cdot In_2 + FD_2 \cdot \frac{In_3}{T}\right); \quad (1)$$

čia $h\nu$ – fotono energija, η – *FD* kvantinis efektyvumas, F_e – griūtinis *FD* triukšmo faktorius, $b_{\max}$ ir b_0 – priimamų signalų reikšmės, perduodant impulsą arba ne, λ_0 – tamsioji *FD* srovė, T – diskretizacijos periodas, G – *FD* stiprinimas, FD_1 ir FD_2 – *FI* parametrai, In_1 , In_2 , In_3 , $\Sigma_1 - In_1$ – *FI* triukšmų dedamųjų svoriniai koeficientai.

Skaičiuojant diskretinės optinės ryšio sistemos klaidos tikimybę, reikia ištirti svorinių koeficientų, apibūdinančių fotoimtuvo (*FI*) triukšmų dedamąsias, priklausomybes nuo patenkančio šviesos impulsų ir išėjimo signalų formos.

Tegul, $h_{iN}(t)$, $h_{iS}(t)$ ir $h_{FI}(t)$ yra skaitmeninio *FI* įėjimo signalo, išėjimo signalo ir *FI* perdavimo laiko funkcijos, o $H_{iN}(f)$, $H_{oS}(f)$ ir $H_{FI}(f)$ – jas atitinkantys spektrai [2]. Kad šios funkcijos nepriklausytų nuo diskretizacijos periodo, normuosime jas atžvilgiu T

$$\begin{aligned} h'_{iN}(t) &= T \cdot h_{iN}(t \cdot T) & H'_{iN}(f) &= F[h'_{iN}(t)] = H_{iN}(f/T), \\ h'_{iS}(t) &= h_{iS}(t \cdot T) & H'_{iS}(f) &= F[h'_{iS}(t)] = \frac{1}{T} \cdot H_{iS}(f/T), \\ h'_{FI}(t) &= h_{FI}(t \cdot T) & H'_{FI}(f) &= F[h'_{FI}(t)] = \frac{1}{T} \cdot H_{FI}(f/T) = H'_{iS}(f)/H'_{iN}(f); \end{aligned} \quad (2)$$

čia F – Furje transformacija.

Tada, (1) svoriniai koeficientai yra tokie:

a) Apibūdinantys netolydžius ir priklausančius nuo signalo fotodetektoriaus triukšmus

$$\begin{aligned}
 \Sigma_1 &= \sum_{k=-\infty}^{\infty} h'_{iN}(t) * h'_{FI}(t) \Big|_{t=-k} = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} h'_{iN}(\tau - k) h'^2_{FI}(-\tau) d\tau \\
 &= \sum_{k=-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} e^{-j2\pi f k} H'_{iN}(f) \times (H'_{FI}(f) * H'_{FI}(f)) df \\
 &= \int_{-\infty}^{\infty} \left[\sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta(f - k) \right] H'_{iN}(f) \times (H'_{FI}(f) * H'_{FI}(f)) df \quad (3) \\
 &= \sum_{k=-\infty}^{\infty} H'_{iN}(k) \times (H'_{FI}(f) * H'_{FI}(f)) \Big|_{f=k} \\
 &= \sum_{k=-\infty}^{\infty} H'_{iN}(k) \left(\frac{H'_{iS}(k)}{H'_{iN}(k)} \times \frac{H'_{iS}(k)}{H'_{iN}(k)} \right);
 \end{aligned}$$

čia k – diskretizacijų momentai, $h'_{iN}(t)$ ir h'_{FI} – normuotos atžvilgiu diskretizacijos periodo įėjimo signalo ir FI perdavimo funkcija, $*$ – superpozicija; $\delta(t)$ – Dirako funkcija.

$$\begin{aligned}
 In_1 &= h'_{iN}(t) * h'^2_{FI}(t) \Big|_{t=0} = \int_{-\infty}^{\infty} h'_{iN}(\tau) \times h'^2_{FI}(-\tau) d\tau \\
 &= \int_{-\infty}^{\infty} H'_{iN}(f) \times (H'_{FI}(f) * H'_{FI}(f)) df \quad (4) \\
 &= \int_{-\infty}^{\infty} H'_{iN}(f) \times \left(\frac{H'_{iS}(f)}{H'_{iN}(f)} * \frac{H'_{iS}(f)}{H'_{iN}(f)} \right) df.
 \end{aligned}$$

Skirtumas $\Sigma_1 - In_1$ nusako fotodiodo triukšmus dėl interferencijos tarp simbolių.

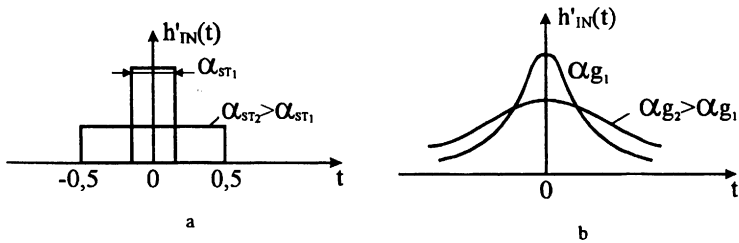
b) Apibūdinantys tolydžius fotoimtuvo šiluminius triukšmus

$$In_2 = \int_{-\infty}^{\infty} |H'_{FI}(f)|^2 df = \int_{-\infty}^{\infty} \left| \frac{H'_{iS}(f)}{H'_{iN}(f)} \right|^2 df, \quad (5)$$

$$In_3 = \int_{-\infty}^{\infty} f^2 |H'_{FI}(f)|^2 df = \int_{-\infty}^{\infty} f^2 \left| \frac{H'_{iS}(f)}{H'_{iN}(f)} \right|^2 df; \quad (6)$$

jei In_2 priklauso tik nuo FI perdavimo charakteristikos, t.y. tik nuo įėjimo ir išėjimo impulsų formos, tai In_3 priklauso nuo priimamojo modulio tiesinio kanalo dažninės charakteristikos.

Idealiu atveju į FI patenkantys šviesos impulsai yra stačiakampiai (1 pav., a), tačiau dėl fotoimtuvo inertiškumo, dispersijos šviesolaidyje ir pan. impulsai praplatėja, juos galima laikyti eksponentiniais (1 pav., b).

1 pav. Fotoimtuvo normuotų įėjimo impulsų sekos: a – stačiakampių, b – eksponentinių.

Staciakampių impulsų sekos laikinė ir dažninė funkcijos

$$h'_{iN}(t) = \begin{cases} \frac{1}{\alpha}, & \text{kai } |t| < \frac{\alpha}{2}, \\ 0, & \text{kt. atvejais;} \end{cases} \quad (7)$$

$$H'_{iN}(f) = \frac{\sin(\alpha\pi f)}{\alpha\pi f}; \quad (8)$$

čia α – impulsų formos koeficientas ($\alpha \leq 1$).

Gauso impulsų sekos

$$h'_{iN}(t) = \frac{1}{\sqrt{2\pi\alpha}} \exp(-t^2/2\alpha^2), \quad (9)$$

$$H'_{iN}(f) = \exp(-2(\pi f\alpha)^2). \quad (10)$$

Norint įvertinti svorinius koeficientus, reikia žinoti FI tiesinio kanalo išėjimo impulsų formą.

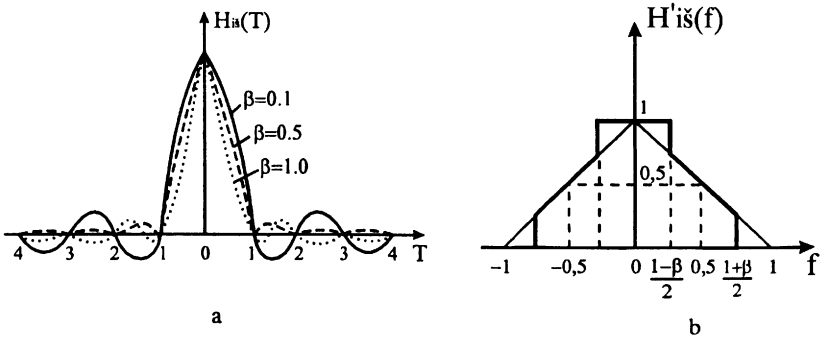
Išėjimo impulsai, leidžiantys sumažinti šiluminius triukšmus ir interferenciją tarp simbolių, aprašomi funkcija (2 pav., a)

$$h'_{iS}(t) = \frac{\sin(\pi t)}{\pi t} \left((1 - \beta) \cos(\beta\pi t) + \frac{\sin(\beta\pi t)}{\pi t} \right); \quad (11)$$

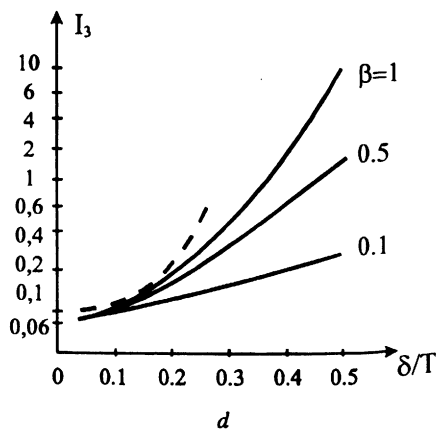
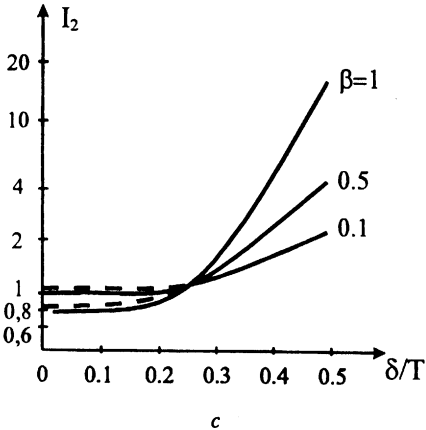
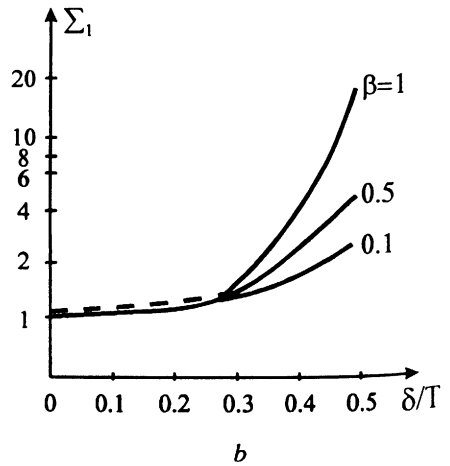
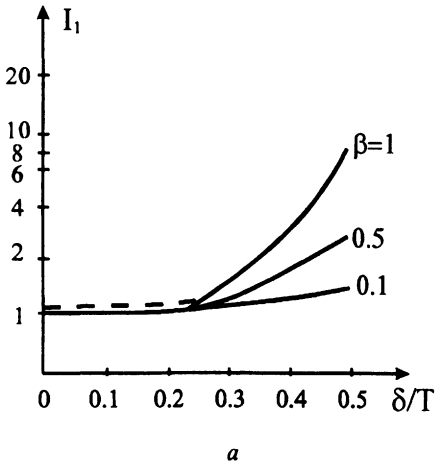
čia β – impulsų formos koeficientas ($0 \leq \beta \leq 1$).

Išėjimo impulsų spektras (2 pav., b)

$$H'_{iS}(f) = \begin{cases} 1, & \text{kai } |f| < (1 - \beta)/2, \\ 1 - |f|, & \text{kai } (1 - \beta)/2 \leq |f| < (1 + \beta)/2, \\ 0, & \text{kt. atvejais.} \end{cases} \quad (12)$$

2 pav. Išėjimo impulsų seka: a – laikinė charakteristika, b – spektras

3 pav. Svoriniai koeficientai, kai įėjimo impulsai stačiakampiai (- - -) arba Gauso (-).

3 pav. pateikti svorinių koeficientų skaičiavimo rezultatai (naudojant greitos Furje transformacijos algoritmą). Parametras δ/T – tai normuotas optinio impulso plotis

$$\left(\frac{\delta}{T}\right)^2 = \int_{-\infty}^{\infty} t^2 h'_{iN}(t) dt - \left(\int_{-\infty}^{\infty} t h'_{iN}(t) dt\right)^2; \quad (13)$$

stačiakampiems impulsams $\alpha = \sqrt{12}\delta/T$, o Gauso – $\alpha = \delta/T$.

LITERATŪRA

- [1] Lighthwave Communications Technology. Photodetector. / Vol. Editor W. T. Tsong. – AT&T Bell Laboratories, New Jersey, 1995.
- [2] J. Anilionienė, R. Bajorūnaitė, Skaitmeninio imtuvo tikimybinės charakteristikos. – Matematika ir matematinis modeliavimas. Konferencijos pranešimo medžiaga. K., Technologija, 1996, 32–34 p.

Dependences of the noise weight coefficients of digital photo receiver

J. Anilionienė, R. Bajorūnaitė

The analytical expressions of the noise weight coefficients of digital photo receiver and calculating results are obtained.